

THƯ VIỆN
TỈNH SƠN LA

ĐC.97
NG558TH

DC 7 2 3 9

Người
THÁI
Việt Nam

Truyền thuyết và lễ hội

NGUYỄN THỊ MAI QUYÊN

ĐỀ ÁN
219

NHÀ XUẤT BẢN PHỤ NỮ VIỆT NAM

MỤC LỤC

Lời Nhà xuất bản.....	9
PHẦN I: NGƯỜI THÁI VIỆT NAM - CỘI NGUỒN VÀ BẢN SẮC...11	
1. Về nguồn gốc của người Thái ở Việt Nam.....	14
2. Về sự phân biệt các ngành Thái.....	24
2.1. Thái Trắng - Thái Đen.....	25
2.2. Thái Đỏ.....	28
3. Đặc trưng cư trú và thiết chế bản mường truyền thống	34
4. Ứng xử với tự nhiên.....	39
5. Văn hóa ẩm thực.....	42
6. Nhà ở.....	47
7. Trang phục.....	51
8. Thế giới tâm linh người Thái - cội nguồn của lễ hội và những ảnh xạ trong kho tàng văn học dân gian.....	55
8.1. Vũ trụ luận trong truyện dân gian Thái.....	56
8.2. Thế giới biểu tượng trong truyện dân gian dân tộc Thái.....	64
8.3. Khun Bó Róm - nhân vật thủy tổ trong truyện dân gian của người Thái Việt Nam	75

8.4. Xung quanh câu chuyện về sự phát sinh nông nghiệp trong truyện dân gian các tộc người nhóm Thái - Kàđai.....	85
9. “Ám ảnh nước” trong truyền thuyết dân gian.....	93
9.1. Nước trong sự hình thành địa vực cư trú.....	93
9.2. Nước trong tín ngưỡng tâm linh người Thái.....	102
PHẦN II: TRUYỀN THUYẾT, PHONG TỤC VÀ LỄ HỘI.....	113
1. Truyền thuyết và lễ hội nàng Han.....	115
1.1. Truyền thuyết nàng Han.....	115
1.2. Lễ hội nàng Han.....	128
2. Truyền thuyết và lễ hội Mường Ca Da.....	132
2.1. Truyền thuyết.....	132
2.2. Lễ hội Mường Ca Da.....	139
3. Truyền thuyết và lễ hội Đền Chín Gian.....	140
3.1. Truyền thuyết Đền Chín Gian.....	140
3.2. Đền Chín Gian và lễ hội.....	152
4. Lễ hội Hạng Khuống.....	159
4.1. Bối cảnh văn hóa của sân chơi hạng khuống.....	159
4.2. Sân chơi hạng khuống trong hình dung đương đại.....	163

5. Lễ hội Kin pang Then.....	169
5.1. Vũ trụ quan người Thái-Cội nguồn lễ hội Kin pang Then.....	169
5.2. Sự phóng chiếu của vũ trụ quan trong truyện dân gian Thái.....	172
5.3. Sự phóng chiếu của vũ trụ quan trong đời sống tâm linh - lễ hội Kin pang Then.....	176
5.4. Lễ hội xên mường - một phương diện khác trong đời sống tâm linh người Thái.....	185
6. Lễ hội đua thuyền.....	193
6.1. Truyền thuyết.....	193
6.2. Lễ hội đua thuyền.....	203
PHỤ BẢN ẢNH.....	204

LỜI NHÀ XUẤT BẢN

Đề án 219: “Hỗ trợ thông tin, tuyên truyền về dân tộc, tôn giáo” được phê duyệt theo Quyết định số 219/QĐ-TTg ngày 21 tháng 2 năm 2019.

Mục tiêu chung của đề án là “Đẩy mạnh thông tin, tuyên truyền về dân tộc và truyền thống lịch sử, bản sắc văn hóa dân tộc, các quan điểm, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước về dân tộc, tín ngưỡng, tôn giáo, những giá trị của tôn giáo đối với đời sống xã hội, góp phần phát huy sức mạnh của khối đại đoàn kết dân tộc, đoàn kết tôn giáo trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.”

Các hoạt động của Đề án bao gồm 03 nhóm nhiệm vụ, trong đó Nhà xuất bản Phụ nữ Việt Nam được giao thực hiện triển khai nhóm Nhiệm vụ 3: Tuyên truyền về dân tộc, truyền thống lịch sử dân tộc Việt Nam; các giá trị của tín ngưỡng, tôn giáo trong đời sống xã hội; tăng cường khối đại đoàn kết dân tộc, đoàn kết tôn giáo trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

Cụ thể, năm 2021, Nhà xuất bản Phụ nữ Việt Nam xây dựng 03 đề tài xuất bản là các công trình giới thiệu về văn hóa các

dân tộc ít người như Thái, Ê đê, Chăm, nhằm phổ biến kiến thức về các giá trị, truyền thống, bản sắc văn hóa của dân tộc Việt Nam (nhất là đặc trưng văn hóa các dân tộc thiểu số) và 01 đề tài Chuyện chùa Việt (hình thức truyện tranh) nhằm tuyên truyền về những giá trị tích cực, có ý nghĩa giáo dục của tín ngưỡng, tôn giáo đối với đời sống xã hội.

Các đề tài xuất bản được biên soạn kỹ lưỡng bởi các chuyên gia, nhà nghiên cứu, đảm bảo tính chính xác khoa học cho nội dung và sự sinh động, dễ tiếp cận về hình thức truyền đạt. Đặc biệt, các cuốn sách đều tập trung phổ biến kiến thức về hình tượng người phụ nữ dân tộc thiểu số truyền thống và hiện đại, hướng tới các đối tượng thụ hưởng là hội viên phụ nữ, gia đình (đặc biệt là phụ nữ các dân tộc) và bạn đọc rộng rãi.

Nhà xuất bản Phụ nữ Việt Nam xin trân trọng giới thiệu.

NHÀ XUẤT BẢN PHỤ NỮ VIỆT NAM

Người
THÁI
Việt Nam

Truyện thuyết và lễ hội

Chịu trách nhiệm xuất bản:
Giám đốc - Tổng biên tập:
Khúc Thị Hoa Phượng

Biên tập: **Nguyễn Thị Ánh Ngân**
Bìa: **Ngô Xuân Khôi**
Trình bày: **Xuân Ngân**
Sửa bản in: **Anh Đào**

NHÀ XUẤT BẢN PHỤ NỮ VIỆT NAM

39 Hàng Chuối - Hà Nội

ĐT: (024) 39717979 - 39717980 - 39710717 - 39716727 - 39712832

Fax: (024) 39712830

E-mail: nxbphunu@vnn.vn

Website: www.nxbphunu.com.vn

Chi nhánh: 16 Alexandre de Rhodes - Q. I - TP Hồ Chí Minh

ĐT: (028) 38234806

In 1.800 cuốn, khổ 14,5x20,5cm, tại Nhà in Hội Liên hiệp Phụ nữ Việt Nam,
Phú Thị, Gia Lâm, Hà Nội. Giấy xác nhận ĐKXB số: 3851-2021/CXBIPH/2-80/PN
ký ngày 29/10/2021. Giấy QĐXB số: 1595/QĐ-PNVN. ISBN: 978-604-348-060-3
In xong và nộp lưu chiểu quý I năm 2022